

EU och EU-valet

David Erlandsson
EU-strateg

EU:s institutioner

Naturskyddsföreningen

EU-kommissionen

- Leds av ordförande Ursula von der Leyen
- Består av 27 kommissionärer, en från varje medlemsland
- Det är EU-kommissionen som har initiativrätt på lagstiftning inom EU och har stort politisk inflytande vilka lagstiftningar och initiativ som kommer att prioriteras under mandatperioden
- Kommissionen består av flera generaldirektorat "DG" som ansvarar för olika sakområden exempelvis DG Klimat och DG Miljö

Europeiska unionens råd - Ministerrådet

- Ministerrådet stiftar EU:s lagar tillsammans med Europaparlamentet
- Det består av ministrar från medlemsländernas regeringar
- Vilka ministrar som träffas beror på vilka frågor som ska förhandlas
- Håller oftast möten i Bryssel, ibland i Luxemburg
- Regeringen stämmer inför mötena av frågorna med riksdagen

Naturskyddsföreningen

Europaparlamentet

- 705 (720 nästa mandatperiod) ledamöter varav 21 svenska
- 7 olika politiska grupper
- EP består av 20 utskott exempelvis:

Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet (ENVI)

Utskottet för jordbruk och landsbygdsutveckling (AGRI)

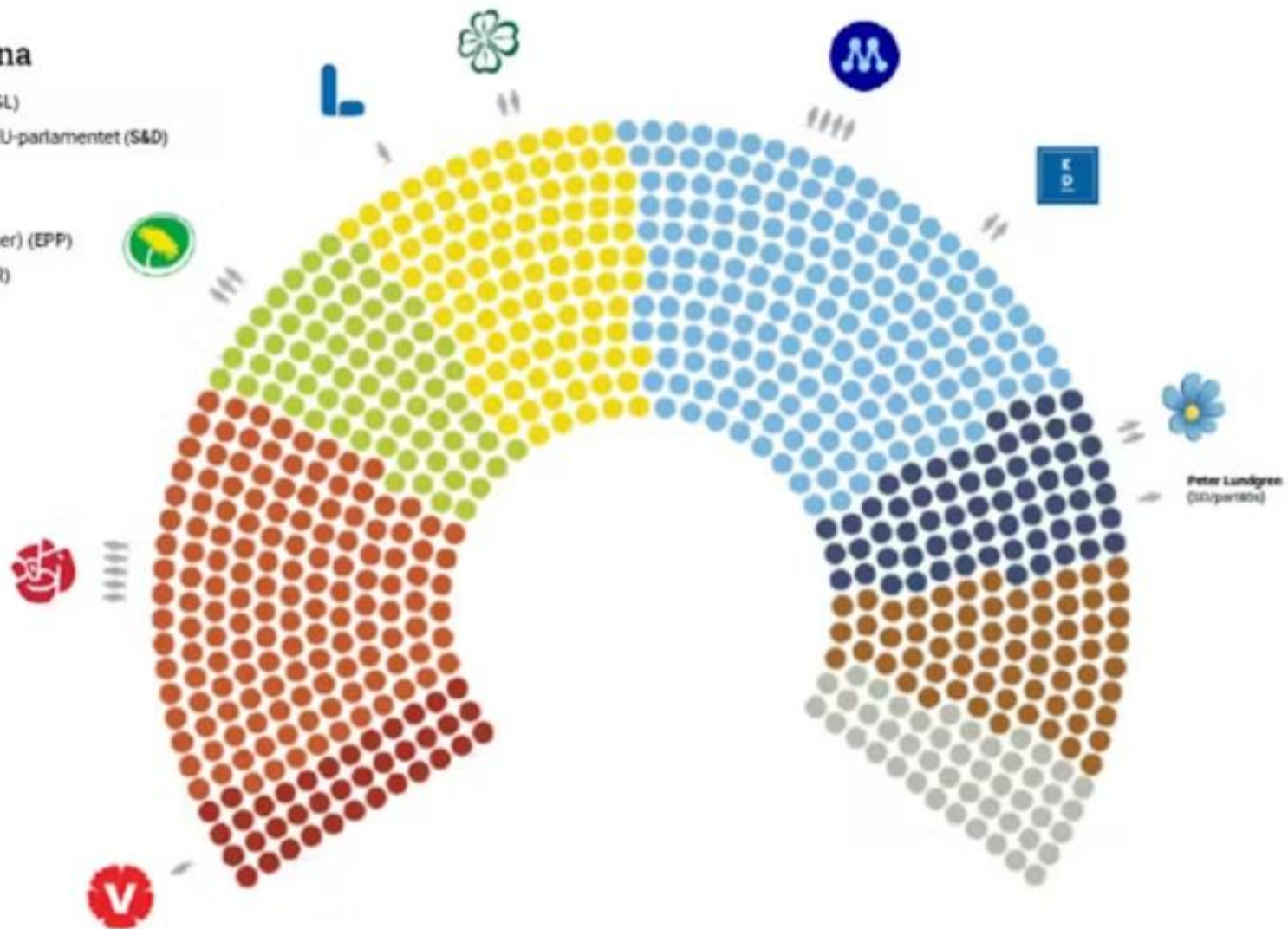
Fiskeriutskottet (PECH)

Utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE)

De europeiska partigrupperna

- Vänstergruppen i Europaparlamentet (GUE/NGL)
- Progressiva förbundet av socialdemokrater i EU-parlamentet (S&D)
- De gröna/Europeiska fria alliansen (G/EFA)
- Renew Europe (Renew)
- Europeiska folkpartiets grupp (kristdemokrater) (EPP)
- Europeiska konservativa och reformister (ECR)
- Identitet och demokrati (ID)
- Grupplösa i EU-parlamentet (Non-Inscrits)

Varför är EU så viktigt för miljöpolitiken?

- Miljö- och klimatfrågorna är gränsöverskridande
- Majoritet av klimat- och miljölagstiftning kommer från EU
- EU tar fram strategier och handlingsplaner som sätter riktningen för nationellt arbete
- Stor påverkan på länder utanför EU

EU-nivå

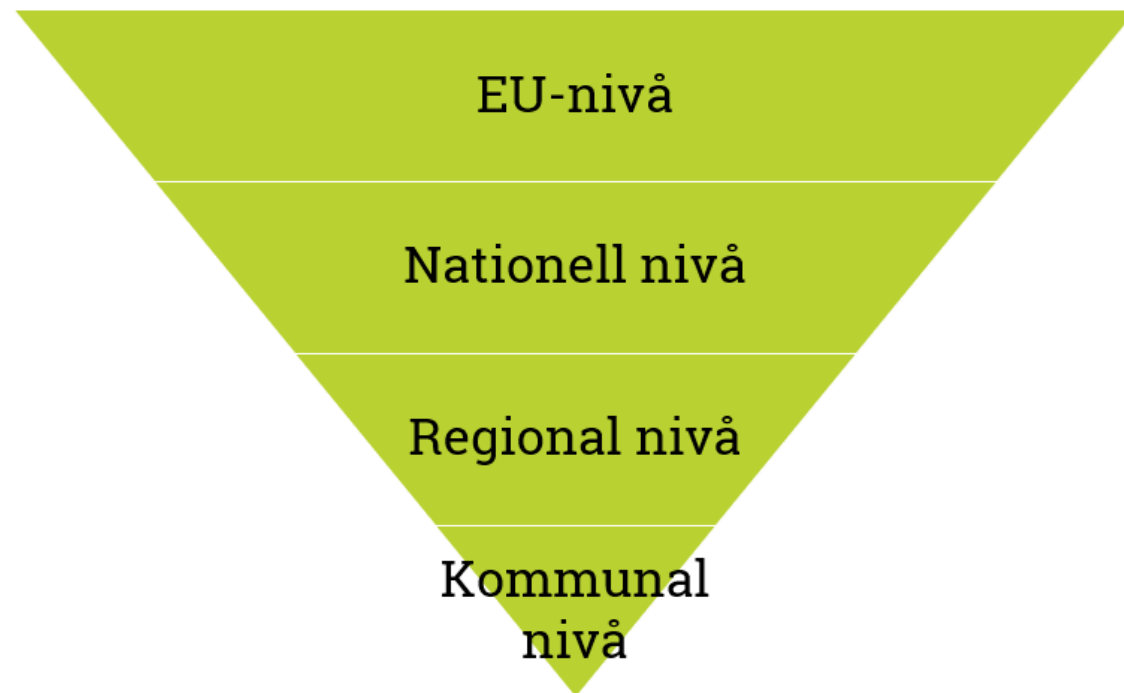
EU har delat lagstiftningsansvar på klimat- och miljöområdet.

Nationell nivå

En stor majoritet av all klimat- och miljölagstiftning initieras och förhandlas på EU-nivå.

Regional nivå / Kommunal nivå

- Hälften av beslutspunkterna i region- och kommunfullmäktige kommer direkt eller indirekt från EU-nivå.
- En majoritet av klimat- och miljörelaterade beslut kommer från EU.
- Arbetar mycket med implementering och får finansiering från EU.

Naturskyddsföreningen

Lobbyister i Bryssel

- EU:s institutioner vill bli påverkade
- Alla intressen representeras i Bryssel
- Övervikt av lobbyister från näringsliv och industri
- Vi samarbetar med europeiska organisationer (EEB, CAN Europe, Fern etc.)
- Alla regioner finns representerande i Bryssel (även vissa storstadskommuner).

EEB
European
Environmental
Bureau

CAN
CLIMATE ACTION NETWORK
Europe

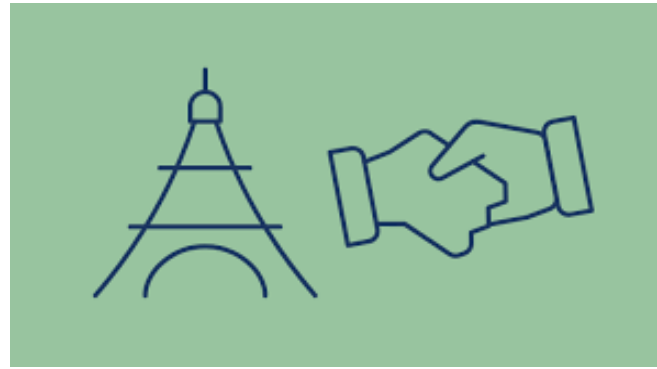
EU-kontoret

Region Östergötlands EU-kontor bevakar vad som händer inom EU, ur ett östgötskt perspektiv.

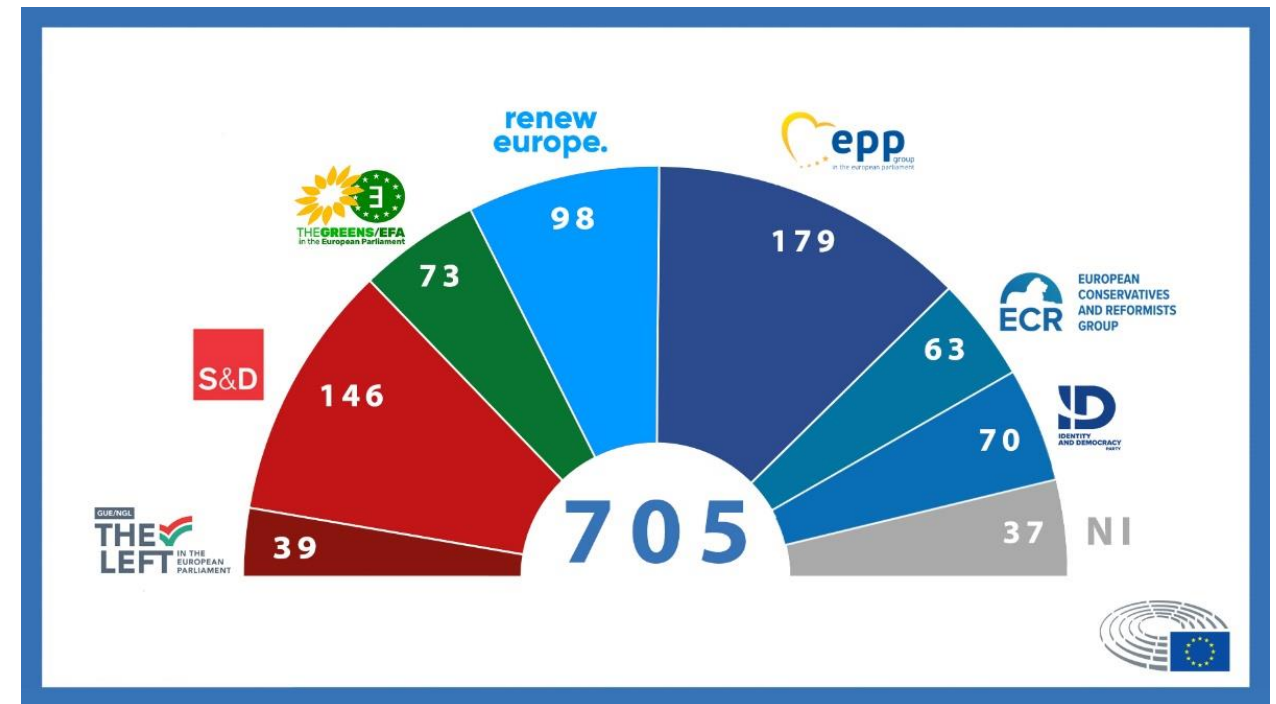
Tillbakablick inför valet 2019

EU-valet 2019

- De största partierna (S&D och EPP) minskade betydligt
- Den liberala, gröna och högernationalistiska gruppen gick fram
- Liberalerna och de gröna fick en avgörande roll för hur majoriteten skulle se ut

Europeiska rådets strategiska agenda

Strategiska agendan 2019 – 2024

- Skydda medborgarna och friheterna
- Utveckla en stark och kraftfull ekonomisk bas
- Bygga ett klimatneutralt, grönt, rättvist och socialt Europa
- Främja Europas intressen och värden i ett globalt sammanhang

Naturskyddsföreningen

EU:s medlemsländer bestämmer vem som blir EU-kommissionens ordförande men Europaparlamentet måste godkänna den nya kommissionen

EU-kommissionen 2019-2024 huvudprioriteringar

1. En grön giv

2. Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern
3. En ekonomi för människor.
4. Ett starkare Europa i världen
5. Främjande av vår europeiska livsstil
6. En ny satsning på demokrati i EU

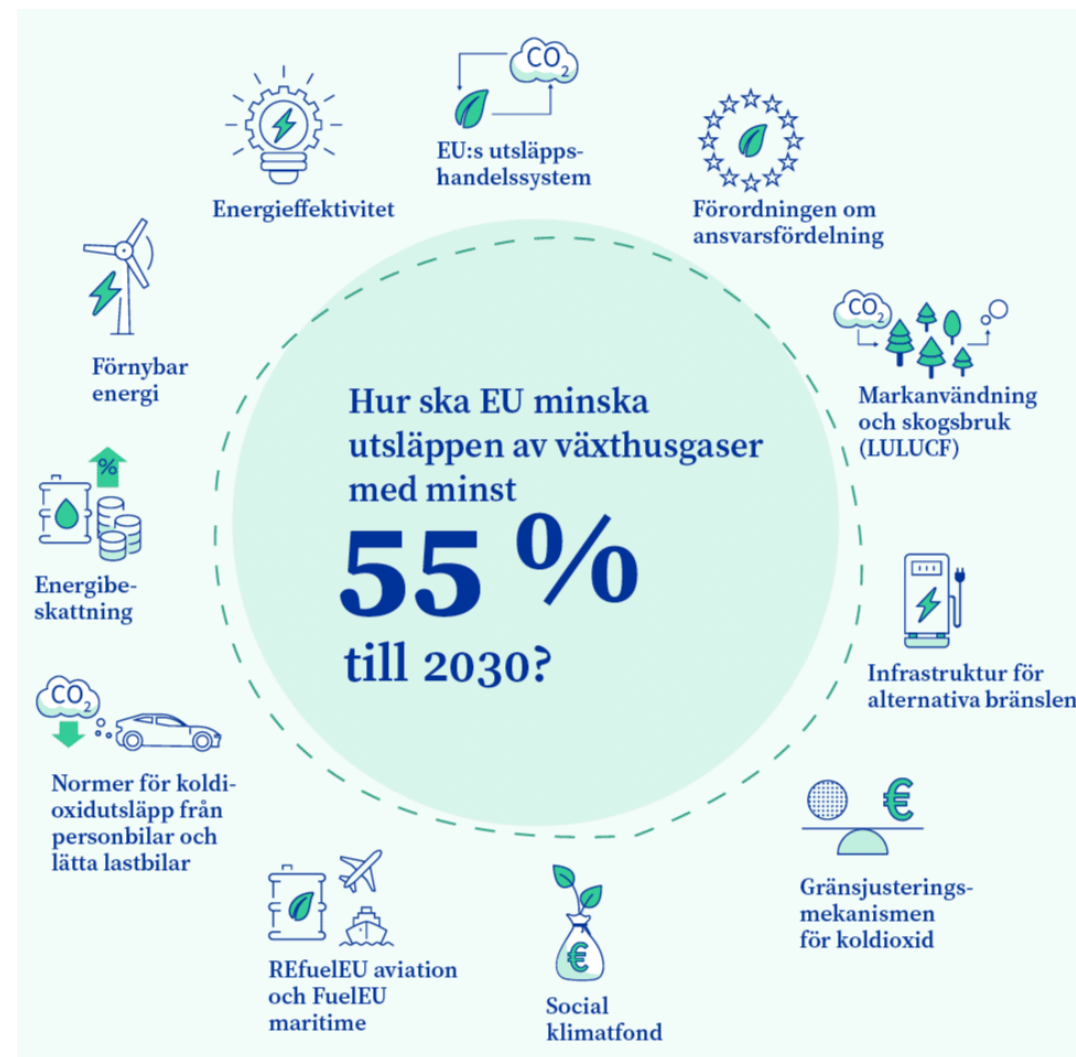
EU:s historiska klimat- och miljöstatsning

EU:s färdigförhandlade klimatpaket "fit for 55"

- De tre centrala klimatlagstiftningar i EU: EU:s utläppshandlingssystem, ansvarsfördelningsförordningen och upptag av koldioxid i skog och mark är färdigförhandlade
- Påverkar svensk klimatpolitik vilket inte minst syns i regeringens presenterade klimathandlingsplan
- Efter färdiga förhandlingar ska EU minska utsläppen av växthusgaser med minst 57 % till 2030 jämfört med år 1990 – Sverige får det tufft med nuvarande politik!

EU:s gröna giv långt ifrån klar

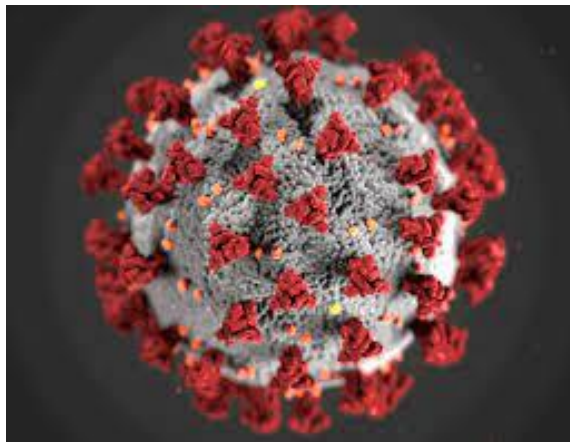
- Hälften av alla initiativ kopplade till EU:s gröna giv är fortfarande inte färdigförhandlade. Flera är inte ens påbörjade
- En majoritet av de lagförslag som har förhandlas klart måste bli mer ambitiösa under nästa mandatperiod
- Det saknas fortfarande många initiativ på fram för allt områdena jordbruk, livsmedel, biologisk mångfald och miljögifter
- Det är också fortfarande oklart hur många av initiativen inom ramen för den gröna giv ska finansieras

Naturskyddsforeningen

Inför EU-valet 2024

Naturskyddsforeningen

Inför EU-valet 2024

Flera EU-länder sänker miljöambitionerna

Klimatkommissionären säger upp sig - väcker oro i EU

Pressure grows on von der Leyen to defy her party and defend EU Green Deal

Macron's call for 'pause' of EU environmental regulation causes controversy

VÄRLDEN

Ny klimatlag stöter på hårt motstånd i EU-parlamentet

Höjda ögonbryn i EU - konservativa lämnade samtal om naturskydd: "Ett sabotage"

Naturskyddsföreningen

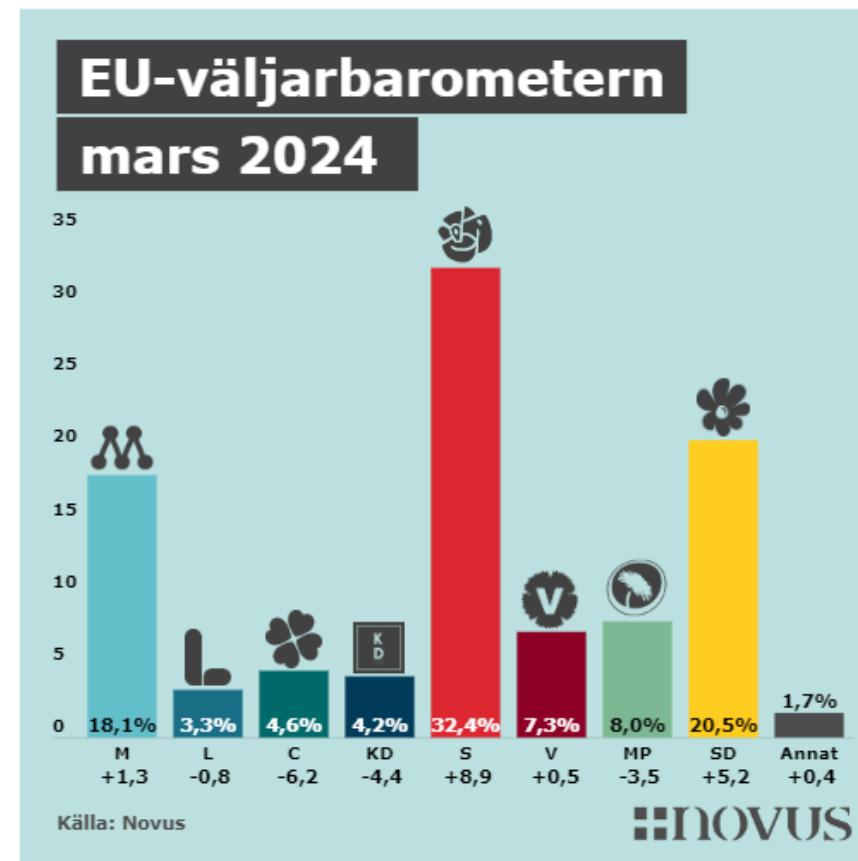
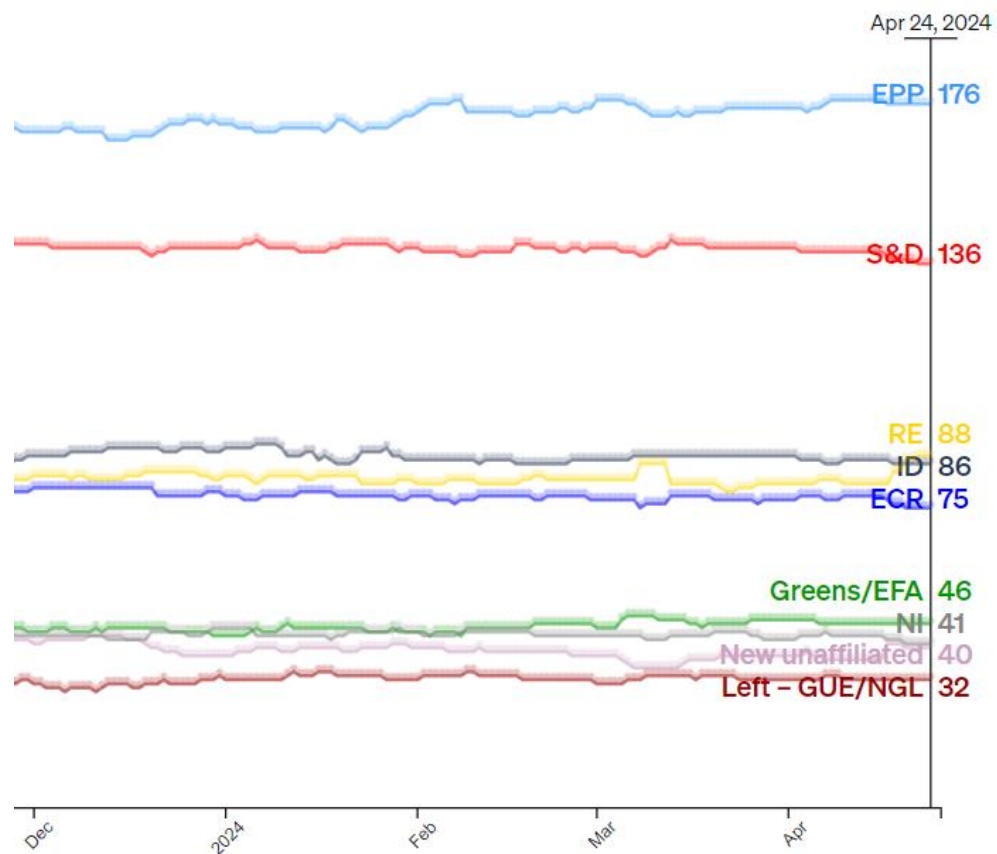
Demonstrationer av bönder i Bryssel och runt om i Europa har redan fått konsekvenser för EU:s miljöpolitik

Senaste opinionsundersökning – EP och SE

Den strategiska agendan

Strategiska agendan 2019 – 2024

- Skydda medborgarna och friheterna
- Utveckla en stark och kraftfull ekonomisk bas
- Bygga ett klimatneutralt, grönt, rättvist och socialt Europa
- Främja Europas intressen och värden i ett globalt sammanhang

Strategiska agendan (utkast) 2024 – 2029

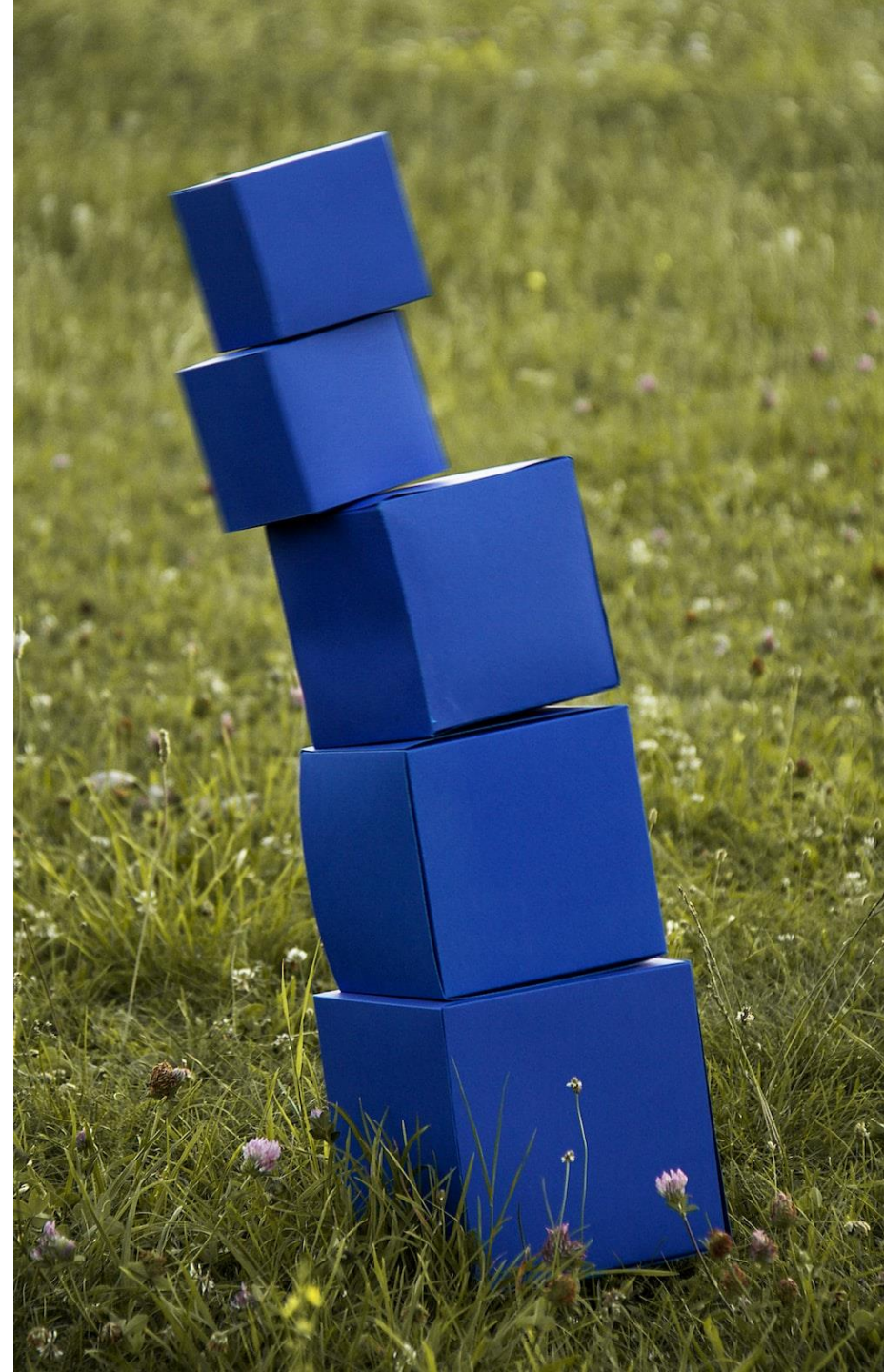
- Ett starkt och säkert Europa
- Ett välmående och konkurrenskraftigt Europa
- Ett fritt och demokratiskt Europa

Gröna given är hotad

- Försvagat stöd för Gröna given
- Färre platser förutspås för de "politiska familjer" som stöttat Gröna given
- EU:s medlemsländer ser inte ut att vilja prioritera klimat- och miljöfrågorna under nästa mandatperiod. Parlamentet får en avgörande roll!
- Andra frågor överskuggar klimat och miljö
- Lagstiftningströtthet

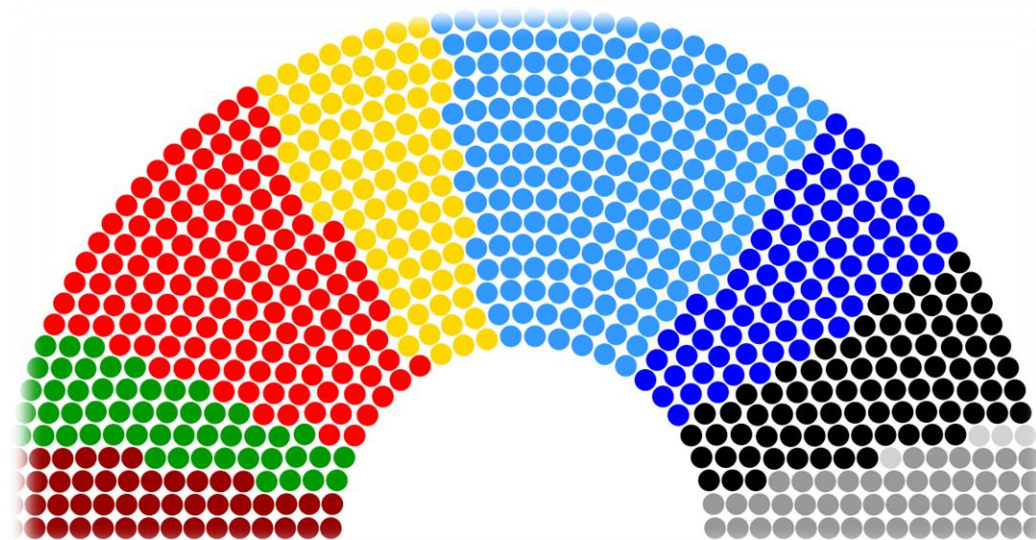
→ EU-valet avgörande!

Naturskyddsföreningen

Ljuspunkter?

Klimatet är viktigast för svenskar i EU-valet

PUBLICERAD 17 APRIL 2024

Svenskarna tycker att klimatet är den viktigaste frågan inför EU-valet. Det visar den senaste opinionsundersökningen från Eurobarometer.

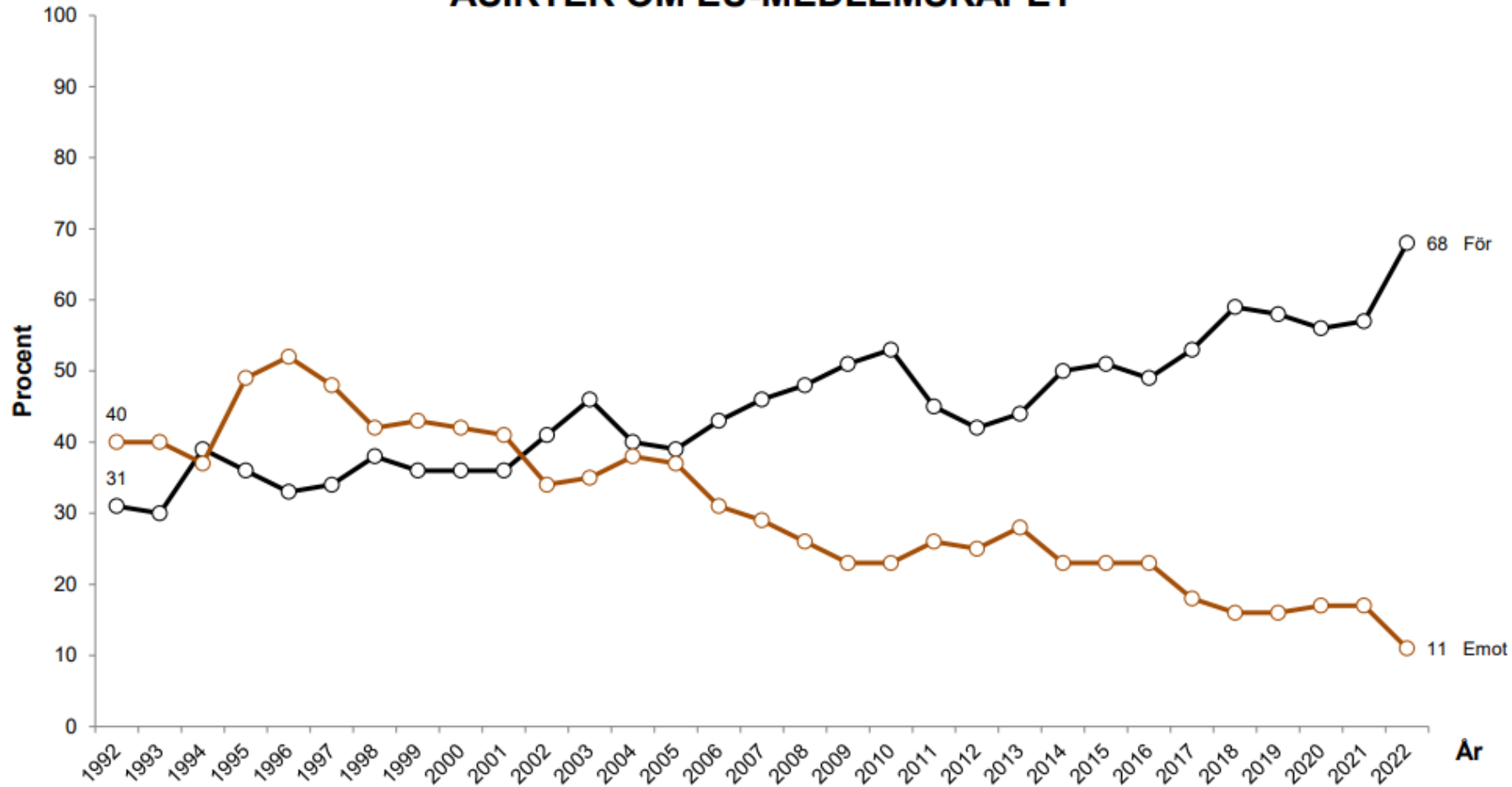

Naturskyddsföreningen

Svenskarna och EU

ÅSIKTER OM EU-MEDLEMSKAPET

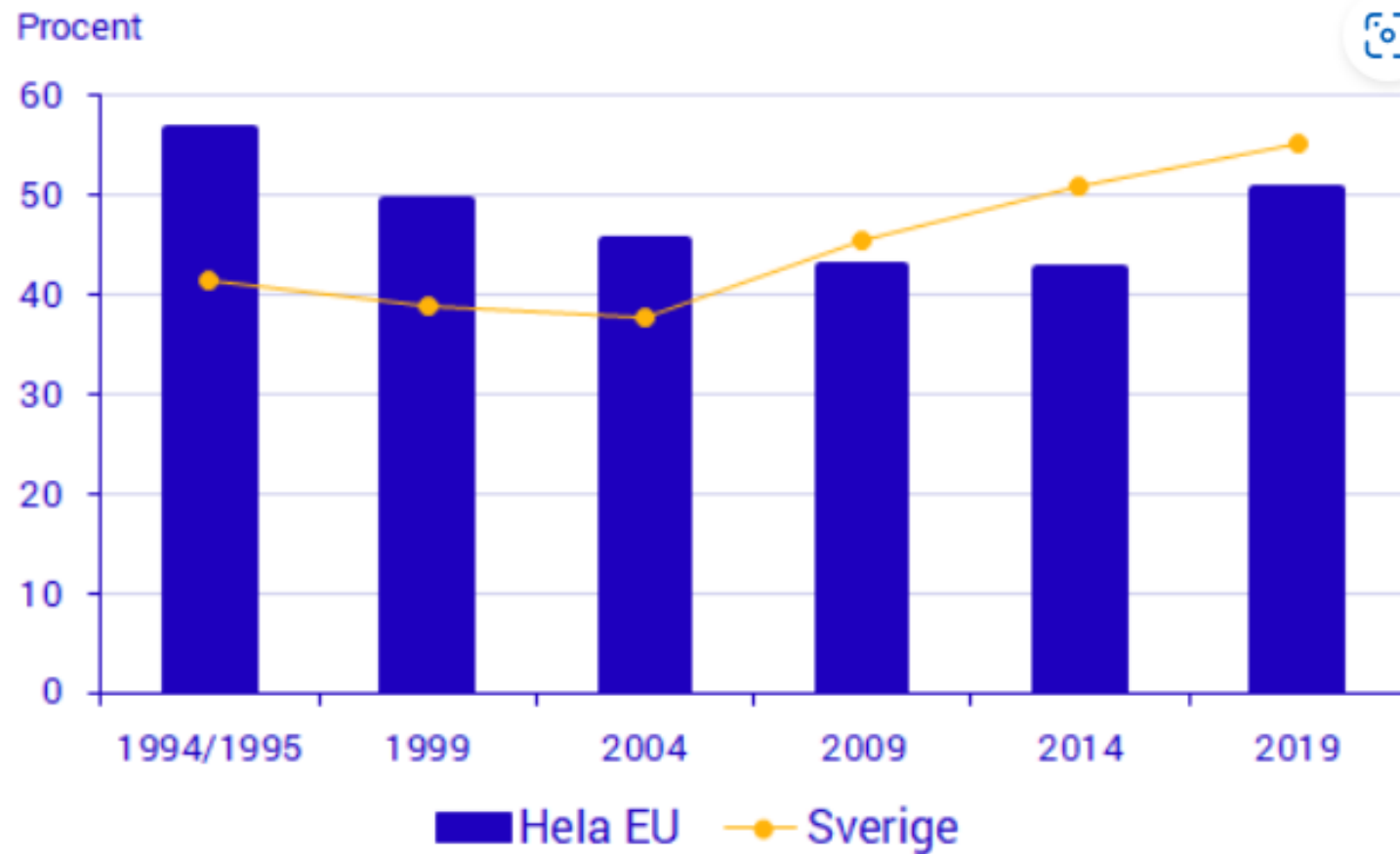
Kommentar: Svarsalternativen är "I huvudsak för det svenska medlemskapet i EU"; "I huvudsak emot det svenska medlemskapet i EU" samt "Ingen bestämd åsikt i frågan". Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Frågeformulering: "Vilken är din åsikt om det svenska EU-medlemskapet?"

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1992–2022

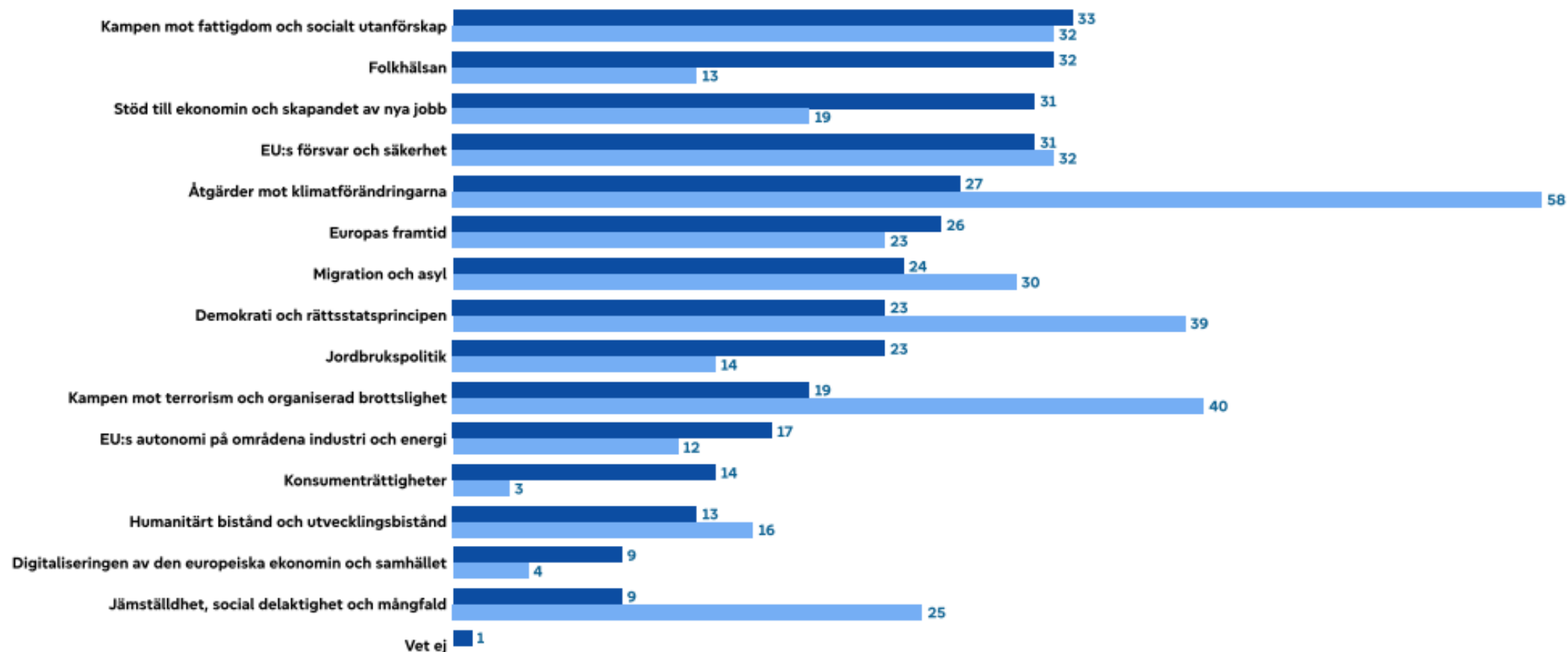
Valdeltagande i Europaparlamentsval 1994/95–2019 i Sverige och hela EU

Eurobarometer – Sverige och EU

QA14ab. Vilken av följande frågor bör prioriteras under valkampanjen inför nästa val till Europaparlamentet? I första hand? Några andra? (%)

Naturskyddsförningen

Naturskyddsförningens EU-valkampanj

Vad vill vi med kampanjen inför EU-valet?

Övergripande mål: Höja partiernas klimat- och miljöambitioner, såväl inför valet som i konkret politik under kommande mandatperiod.

För att nå dit vill vi genom valarbetet:

- Skapa ökat fokus på klimat och miljö i valrörelsen
- Öka väljarnas medvetenhet om EU:s betydelse för klimat- och miljöpolitiken
- Guida väljare som vill lägga en röst för miljön
- Bidra till att stärka Naturskyddsforeningen som politisk kraft lokalt och regionalt

Granskning: Utmärkt och uselt i miljöpolitiken

Granskning: Löften för klimat och natur

Vilka partier vill skydda EU:s urskogar? Vilka säger ja till ett

EU-val 2024: Valkompass för klimat och natur

Naturskyddsforeningen

Tack!

David Erlandsson, EU-strateg

david.erlandsson@naturskyddsforeningen.se